

عمق حرفهای آقاعلی زنوزی بیش از عمق حرفهای فلاسفه غرب است/ فرهنگ راه مقابله با تهاجم فرهنگی است نه زور

دکتر ابراهیمی دینانی احیای آثار حکما و فلاسفه به زبان روز را از جمله راههای مقابله با تهاجم فرهنگی توصیف کرد و گفت: اگر بتوانیم افکار حکمایی چون آقاعلی زنوزی را به غرب نشان دهیم دیگر آنها ما را عقب مانده نمی خوانند...

دکتر ابراهیمی دینانی احیای آثار حکما و فلاسفه به زبان روز را از جمله راههای مقابله با تهاجم فرهنگی توصیف کرد و گفت: اگر بتوانیم افکار حکمایی چون آقاعلی زنوزی را به غرب نشان دهیم دیگر آنها ما را عقب مانده نمی خوانند؛ من فلسفه غرب خوانده ام اما باید بگویم که عمق حرفهای آقاعلی زنوزی بیش از عمق حرفهای فلاسفه غرب است.

به گزارش خبرنگار مهر، پیش نشست همایش ملی حکیم طهران؛ نکوداشت مقام علمی آقاعلی مدرس زنوزی (حکیم مؤسس) با سخنرانی دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی و با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان صبح امروز دوشنبه اول اردیبهشت در دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران برگزار شد.

دکتر ابراهیمی دینانی در ابتدای سخنانش نسبت به مهجوریت عالمی چون آقاعلی زنوزی اظهار تأسف کرد و گفت: البته از این قبیل حکما در جهان اسلام کم نداریم که همچنان در بین ما ناشناخته هستند، در حالی که کمتر فیلسوف غربی است که آثارش در کشورمان ترجمه نشده باشد. اما حکیمی مانند آقاعلی زنوزی که به تحقیق بعد از صدرالمألهین در این 400 سال نظیرش نیامده است و حکیمی به دقت، بلندنظری و موشکافانه اندیشیدن آقاعلی زنوزی تا امروز پا به عرصه وجود نگذاشته است اما کتابهای او متأسفانه کمتر خوانده شده است و البته آثار کمی دارد اما بسیار عمیق نوشته شده است.

وی افزود: آقاعلی زنوزی دو مسئله را مطرح کرده است که در طول تاریخ هیچ کس درباره آن سخن نگفته است یکی درباره معاد و دیگری در مورد «ربط». اگر مسئله «ربط» را نفهمیم مهم نیست اما مسئله «معاد» چون اعتقادی است باید حل شود. همه ادیان الهی به معاد باور دارند اما به طور یکسان به آن نمی اندیشند. اینکه کجا می رویم مهمترین سؤال عام و خاص است. همه فلسفه ملاصدرا در خدمت اثبات معاد جسمانی است. البته همه مراجع ملاصدرا را قبول ندارند اما امام خمینی(ره) او را قبول داشت و صدرايي فکر می کرد و به هر حال اختلاف نظر وجود دارد.

این چهره ماندگار فلسفه به تشریح نظریه متفاوت زنوزی پیرامون «معاد» پرداخت و تصریح کرد: آنهایی که به معاد جسمانی باور دارند اکثراً موحدین عالم هستند از مسلمان گرفته تا مسیحی و یهودی و غیره. اما مدرس زنوزی با حفظ مبانی ملاصدرا حرف جدیدی می زند. همه می گویند که روح به بدن می آید اما او می گوید این بدن است که به سراغ روح می رود و بدن مشتاق به روح است. همین خاکهای قبرستان به سراغ روح می روند و هر خاک و بدنی روح خود را می شناسد. البته برخی از علما این نظریه را رد می کنند از جمله مرحوم رفیعی قزوینی.

دکتر دینانی در ادامه مسئله «ربط» را ساده ترین و در عین حال پیچیده ترین مسئله دانست که مرحوم آقاعلی زنوزی بدان پرداخته است و افزود: آقاعلی زنوزی بر روی مسئله «ربط» فکر کرده است. کانت فیلسوف بزرگ غربی است و من کانتی نیستم اما او نقطه عطف تاریخ است و همه هنرش این است که می گوید وجود محمول نیست. اما باید بدانیم که تمام حکمای ما سالها قبل از کانت به این رسیده بودند که وجود محمول نمی شود و همیشه «ربط» است. اما با وجود سؤالات متعدد و شبهاتی که درباره «ربط» وجود دارد آقاعلی زنوزی سعی می کند این مسئله را حل کند.

وی تأکید کرد: بعد از ملاصدرا حکیمی به دقت نظر زنوزی پا به عرصه وجود نگذاشت نه شرقی و نه غربی. من با نظرات فلاسفه غرب آشنا هستم اما تأکید می کنم که ما از فلاسفه خود غافلیم. من پیرامون این دو مسئله که آقاعلی زنوزی بدان پرداخته است، دو کتاب «معاد» و «وجود رابط و مستقل در فلسفه اسلامی» را نوشته ام که از قدیمی ترین کتابهای من و البته کم خوانده ترین آنهاست. زنوزی یک فیلسوف و حکیم بزرگ است و این فرد تاکنون در مهجوریت بوده است و امیدوارم این بزرگداشت مقدمه ای برای تدریس کتب وی در دانشگاه ها باشد.

دکتر ابراهیمی دینانی در پایان با اشاره به بحث تهاجم فرهنگی تنها راه مقابله با آن را فرهنگ دانست و گفت: ما مدام از تهاجم فرهنگی صحبت می کنیم اما آیا با نصیحت و موعظه می توان با آن مقابله کرد؟ خیر. باید با تهاجم فرهنگی با فرهنگ مقابله کرد نه با زور. ما می توانیم آثاری از حکما و فلاسفه خود در مقابل بخش اعظم این تهاجمات بایستیم. امیدوارم این نشست مقدمه ای برای آشنایی اساتید و دانشجویان با آقاعلی زنوزی باشد. اگر بتوانیم افکار زنوزی را به غرب نشان دهیم دیگر آنها ما را عقب مانده نمی خوانند. من فلسفه غرب خوانده ام اما باید بگویم که عمق حرفهای آقاعلی زنوزی بیش از عمق حرفهای فلاسفه غرب است.

در پایان این نشست حجت الاسلام حسن معلمی از اعضای مجمع عالی حکمت طی سخنانی با تشریح چگونگی راه اندازی این مجمع با حضور اساتید برجسته حوزه و دانشگاه و با تأیید نظر مقام معظم رهبری در سال 86، احیای آثار آقاعلی زنوزی و دیگر حکمای بزرگ اسلامی را از اهداف اصلی مجمع عالی حکمت اعلام کرد.

گفتنی است، پیش نشست همایش ملی حکیم طهران؛ نکوداشت مقام علمی آقاعلی مدرس زنوزی (حکیم مؤسس) به همت دانشکده الهیات و معارف اسلامی و همکاری مجمع عالی حکمت اسلامی برگزار شد.